

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

8. Difficultatibus contra nostram sententiam Patroni præcessores haud
quaquam satisfaciunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

desicere: & tamen eo sensu à Patribus, & Theologis disputatur. Secundo Theologi omnes de eo disputantes supposito peccato, & iis omnibus, quæ defacto in Incarnatione, & ex Incarnatione fuerunt, disputant: an ex sine communicationis sui summæ ad homines, & instructionis eorum decreta defacto fuerit ea Incarnatio, ita ut quamvis peccatum non fuisset, vel eius non intendere redemptio Christus veniret, atque ex reuelatis Deo de suis decretis erga Incarnationem definiendum esse conveniunt, cum inde tamen definiendum minimè in hac Sententia sit, sed ex iis, quæ à Deo extrinsecus posita sunt, quibus immutatis decreta variari nequeunt.

11. Dicunt adversarii reuelationem, extrinsecus etiam à Deo poni: eaque decretum ob hunc finem, vel motum adequatum, vel inadequatum Incarnationis constitui: quare merito ad scripturam, & reuelationem, possit etiam extrinsecus reliquis, ad questionis decisionem esse recurrendum. Sed contra primo: ergo Deus non potest decretum Incarnationis (& idem de reliquis similibus est) à creaturæ rationalis notitia omnino sequestrare: siquidem quin illud reuelare habere decretum non potest. Hoc autem in decreto Incarnationis contra constantem Patrum, & Conciliorum doctrinam est: quæ passim, & Incarnationem ipsam abditissimum reconditissimum, & arcanum Dei mysterium prædicant, eequidem mysterij abditissimi creaturis in Deo est, quod nisi earum notitia haberi, concipique à Deo ipso non potuit? Vbi item in Deo rationalibus creaturis commune ius secreti: si ea, quæ apud se Deus statuit, natura & essentia sua rationali creaturæ sunt in propatulo? quorsum item illud profundorum Dei consiliorum mirabundum præconium Isai, 40. *quis adiuvit spiritum Domini, aut quis consiliarius eius fuit?* & Sapient. 9. *quis enim hominum poterit scire consilium Dei, & cogitare, quid velit Deus?* & ad Roman. 11. *quis enim cognovit sensum Domini, aut quis consiliarius eius fuit?* Si nec sensum, nec Consilium, nec decretum absque reuelatione ad rationalem creaturam facta, atque huius notitia, quidquam Deus potest decernere iuxta hanc solutionem? & quomodo iuxta generalem connotantiam doctrinam cogitare quid Deus velit nemo potest: si extrinsecus creatis eius operibus, de quibus cogitare homines, & Angeli procul dubio possunt quidquid velit constituendum necessarium est? Secundo impugnatur solutio: quia, si reuelatione decretum liberum, & determinatum reuelandum est, debet esse & præsupponi ante ipsam reuelationem implicitè reuelatum. Tertio, cum ante omnem reuelationem omnia tam intrinseca Deo, quam extrinseca eodem modo indifferenter ad decernendam verbi gratia Incarnationem, vel non decernendam, vel ex hoc adequato, aut inadequato motivo, vel ex alio: se velle vel nolle, vel ex hoc vel ex alio motivo Incarnationem, æque poterit reuelare.

12. Irridendi insuper Patres, & scholastici omnes forent, qui tamdiu, tanquam in re difficillima anxie, & subtimidi in concordia prædestinationis diuinæ cum nostri arbitrij libertate laborarunt: cum facilis adeo obviaque (si verosimilis) concordia esset: eam libero nostro consensu, qua speciale, & liberam, vel tanquam inadequato complemento, vel essentiali prærequisito constituit. Et hæc quidem, & pleraque alia Theologica vacua, & prudenti (necum subtili disputatione) indigna iuxta connotantes hosce inveniuntur: sed, & sua hac sententia Deum liberum ad volendum creatura obiecta (quæ, utpote limitatæ bonitatis ad vllum sui amorem, nedum ad eum quo aliquid in ipsis, vel circa, aut in ordine ad ipsa operetur ipsum cogere nequeunt) & amabilia absolute esse non admittit, inefficaci adhuc desiderio, quo tamen nihil ad extra operetur. Demum connotantes immediatam contradictionis libertatem, siue potestatem ad puram volitionis liberæ, aut nolitionis omissionem diuinæ voluntati denegant, solamque libertatem contrarietatis ad suos affectus verbi gratia ad volendum, vel nolendum admittunt: cum tamen pro tota antea ad mundi creationem æternitate, pro qua nihil omnino ad extra operatus fuit, solam contradictionis immediatam libertatem pura omissione volitionis

Deus exercuerit, ni eorum sententia, nec potius pro tunc, & quoties eodem modo se gerat contrarietatis libertatem volendo positive creare mundum se gerat: etenim, cum nihil operatur extrinsecum connotatum, quo Dei libertas exercetur, & completur, ac constituitur pura rei, vel eorum negatio est: id autem, quod pura negatione constituitur pure negatum est, nec potius esse potest: volitio autem necessaria indeterminata, quæ horum sententia supponit, nihil determinat, & exercitij contingentis ac liberi Dei est, lectum in extrinseco connotatum est: quare, si hoc pure negatum est, ut fuit tota antea æternitate mundi creatio, & est, æternamque erit erga infinitos pene mundos, & res, quæ nunquam à sua possibilitate ad existentiam absolutam excludentur, tota determinatio Dei contingens, liberumque potestatis suæ indifferens exercitium pure negatum, & suspensum volitionis creandi mundum erit: non autem positum volitionis creandi alios mundos vel hunc pro antea æternitate pro qua illum non produxit: confert ergo libertatem diuinæ volitionis extrinseco aliquo creato constitui complectique minime posse, & subinde intrinseco Dei omnino constitui: ut proposuimus certam, & à certam. 2. & hucque, omni ex capite, & modo extrinsecis connotatis exclusis, ad falsitatem fere proximis.

CERTAMEN VIII.

Difficultatibus contra nostram sententiam Patroni precessores hanc quaquam satisfaciunt.

1. A Defectibilitate liberæ volitionis & contingentis etiam quæ in Deo de facto est absolute & defectu & separatione, eius quæ defacto non est, effectum absolute ponit, (ut decretum creandi mundum ut quæ alias nunquam absolute productas, vel productas) & consequentibus difficultatibus vnicè sententia nostra hæctenus fuit impugnata: potest tamen ex alio conceptu quem exercitium liberum dicit, supraque contra connotantes notabamus certam. 6. numer. 13. effectum tamen, cuius ad liberas ipsi operationes, & actus exercitium liberum est, essentialiter supponit: quæ distincta actiuitas, siue actiua potestas, si ipsi ablit, quatenus effectus, & operatio contingentes natura & essentia sua sunt: respectu tamen illius contingentes, & liberæ non erunt: quare ipsæ sibi contingentes in essentia alteri vero non erunt contingentes, & liberæ in operatione, ex primo conceptu defectibilitatis essentialis in essendo, quam operatio libera importat arguitur primo liberam Dei volitionem Deo ipsi adequate identificari non posse: cum indefectibilis ipse, ac necessitate existentie essentia sua sit, ac libera Dei volitio defectibilis, ut dixi, atque existentie contingentis, implicitè autem idem sit, & physice, atque entitatiuè ipsum defectibile physice, & physice indefectibile esse, ut Deus cum volitione sua libera adequate identificatus procul dubio foret. Secundo realis separatio vnus ab alio notissimum atque indubitissimum est distinctionis realis signum, & saltem indubitissimum argumentum: quia per se notum est adequate ipsorum argumentum: quia per se notum est idem, siue se ipso realiter esse non posse: atque Deum idem volitione libera creandi mundum æternitate antea ad tempus productionis mundi in tempore separatus existitque, à volitione libera creandi vquam aliam mundum: ergo physice, & realiter ab ea distinguitur. Tertio quidquid Deus physice est ens à se est, volitio autem libera ens à se non est: ergo nec Deus physice, & realiter est. Minor est certa: quia quidquid liberum est contingens in se est, necessitate existentie non est: sed ens ab alio est: ergo creatura est: at volitio libera Dei ens à se siue necessitate existentie non est: Ergo creatura est: implicat autem creaturam identificari cum Deo. Demum implicat Deum siue id, quod respectu Deum

idem physice est absolute non esse, siue esse absolute nihil; atqui volitio libera Dei potest absolute non esse seu esse absolute nihil, imò defecto volitio libera Dei creandi alium mundum, vel hunc aneasit ad tempus quo hic capit, absolute non est, estque absolute nihil: ergo implicat volitionem liberam esse Deum.

2. Hæc, vt dixi, ex prædicato essentiali liberæ operationis, & contingentie ipsi intrinseca in essendo contra eius per Deo intrinseca adequatam constitutionem opposita ex antiquo sunt: & quibus hæcenus plene satisfactum non est, vt summam relatis & configuratis solutionibus huc fere datis clarebit. Respondent primo Machinus supra sect. 3. Albertus. principio illo 6. punct. 2. Didacus Ruiz d. 12. sect. 1. numer. 17. §. *Ad argumenta* & 18. & d. 13. sect. 3. a numer. 15. vbi inchoat solutionem argumenti 4. ac reliqui fere pro nostra hac sententia citati, quibus præiit Soarez citata d. 30. met. liberam Dei volitionem quoad entitatem suæ in essendo æque esse indefectibilem ac necessariam ac volitio necessaria Deique ipse, quibus reipsa identificatur, necessaria, & indefectibiliter sunt: esse vero defectibiles, quoad denominationem, siue in denominando Deum libere volentem. Quod si ad hanc denominationem, quam aliquando, quoad efficaciam, & determinationem ad creaturas appellant, siue ad denominandum Deum libere hanc præ alia creatura volentem creaturarum absolutam essentialitatem prærequiritur vt quandoque videtur Soarius insinuare: à sua hac sententia deficiunt, atque aperte ad comotantes transigunt: verum si atterere legantur, est creatum aliquid ea denominatione concerni dicant, non tamen quid præsuppositum, sed vi liberæ volitionis Deique libere volentis pro priori absolute constituti, & denominati tanquam terminum efficacie liberæ volitionis Dei concerni, & connotari docent. In hac vero explicatione ipsis consequentior in efficacibus liberis Dei volitionibus locum non faciunt. Solutioni huius communi voces, quibus vim argumenti implicent potius quam expediant, addunt nostri Castellani, & Complutenses Recentiores respondentes liberam volitionem Dei in essendo realiter formaliter necessariam esse; realiter vero virtualiter liberam & defectibilem; in denominando vero realiter formaliter etiam liberam esse quæ verba eo tendunt vt solutionem aliam de distinctione reali virtuali, non autem reali formali volitionis liberæ à necessaria mox impugnandam hic mifceant vt solutionis falsitatem contegant: & solutionum confusione lucem impugnationum obnubilent: sed cum denominatio forme, vel quasi forme adæquate sequatur esse ipsius in se, & in subiecto; si esse reale formale solummodo necessarium sit, realis formalis denominatio, tam in volitione, quam in Deo volente realis formalis necessitatis erit: nec libertas realis formalis sed virtualis solum Deo volenti eiusque volitioni conueniet. Vnde esse realiter formaliter in denominando veram, contingentem & defectibilem cum sola asserta reali virtuali defectibilitate in essendo, omnino implicabit. Vniuersum ergo solutio hæc contingentie, & defectibilitatis intrinsece volitionis liberæ formaliter Dei, non in essendo, seu quoad esse, sed solum quoad denominationem, terminationem efficaciam, & similibus, quibusvis aliis explicata facile reuocatur, quia si eis vocibus aliquid verum, & reale præter voces additur volitioni necessariae Dei ipsiusque intrinsecum, in eo totæ, & omnes difficultates insinuantur; si nihil præter voces ipsas affertur verbis factis, quibus apud doctos eludi adhuc nedum solui difficultates nequeunt: secundo cum denominatio omnis, non ficta, sed realis, & vera ab esse forme adæquate, & coniunctione cum subiecto capaci tantummodo sumatur: imò nihil prorsus præter tria hæc sit: cum necessitate pura volitionis Dei in essendo contingentie, defectibilitatis, seu libertas eius in vere ac non recte denominando, nequit absque contradictione conflare.

3. Salmantini nostri Recentiores, quos Herize pressio nomine laudatos refert, lateque refellit cap. 7. & sicuti postea sunt Recentiores nostri Castellani, & Toletana Pontificia quam plures, ex potentia reali virtuali, cum intellectua, cum volitiua ad suos actus, & distinctione

reali virtuali personalitatum ab essentia, quas in diuinis admittunt, & statuunt, præsentem difficultates componunt. Aduert enim liberam Dei volitionem, Deo prorsus intrinsecum ipsius essentia, ac volitioni necessaria realiter quidem formaliter identificari; ab ea tamen realiter virtualiter distingui: quare, & defectibilem hanc esse posse absque realis necessitatis essentia, ac necessitate volitionis, cui identificatur præiudicio: & obiter difficultati alteri, hæcenus minus instructæ à Theologis ab acuitate eius, cui libera futura volitio, & operatio est ad hanc necessario præsupponenda, vt non solum operatio in se, & in essendo, sed, & agentis in operando sit contingens, occurrat hac doctrina poterit, cum non solum realis virtualis contingentia, & defectibilitas volitioni diuinæ in essendo, iuxta hanc doctrinam competat, verum, & Deo, eiusque voluntati realis etiam virtualis ad eam eliciendam actiua, & de se indifferens facultas. Totam autem hanc cogitationem ex mysterio Trinitatis (quod facilius minime est hoc, quod de liberis actibus diuinis siue etiam nobis traditum veritas) confirmant, sicut enim in illo, vt eius Catholica fidei dogmata teneamus, & grauius, quæ à ratione contra ipsa insurgunt, difficultatibus distinctionis virtualis realis subsidio nobis opus est, vt contradictionem communicationis essentia Patris Filio, & non communicationem personalitatis Patris, cui essentia realiter formaliter identificatur, atque item productionis personalitatis Filii, non autem essentia ipsi identificata euacuemus; ita similes in præsentis mysterio absque nouis expensis eadem distinctione in Deo ab omnibus admittenda pro mysterio Trinitatis euacuabimus. Vtramque vero realem virtualem actiuitatem voluntatis ad liberæ volitionis elicientiam, & huius à volitione necessaria distinctionem, & defectibilitatem notissimis iam suis terminis explicant ac definiunt: quod ita voluntas se ad volitionem liberam, quam realiter formaliter non elicit, ac si eam realiter formaliter eliceret, volitioque libera ipsa realiter necessaria identificata, ac indefectibilis, perinde se habeat, ac si realiter formaliter à necessaria distingueretur, ac subinde realiter formaliter defectibilis foret, ac defecto deficeret: & certe sententia hæc recentioribus citatis cunctis antiquior est: cum eam expresse referat Soarius d. 30. Metaph. sect. 9. numer. 19. angereque potius, quam soluere præsentem difficultates arbitretur. ac P. Amicus supra traditam à Fonseca 1. Metaph. cap. 8. quæstion. 5. sect. 4. & 5. & Salas tom. 1. q. 6. art. 3. tract. 3. d. 3. sect. 8. refertur.

4. In illam tamen præter Soarium, acriter inuehuntur Herize proxime Alarcon d. 4. totis subiectionibus duabus, Quirós d. 50. sect. 4. numer. 28. §. *Quarta Sententia* distinctionem, & physicam actiuitatem reales virtuales in Deo reieci, tanquam ipsis explicatione & definitione ab eius assertoribus adiuuentis terminis implicatorias; siquidem eæ, cum tales absolute, & realiter non esse asserantur, virtualitatem illam distinctionis, seu defectibilitatis, & defectionis realiter, & vere non esse satis produunt quod autem alias contradictoria nobis reuelata in his libertatis, & Trinitatis mysteriis Deus subeat, quæ nihil aliud absque distinctione reali formali possit subire, nullam distinctionem realem, sed potius summam, & perfectissimam Dei unitatem, & identitatem realem ostendit vt dixi contra de Trin. & contra de Incarnatione, & explicatus ostendam cert. 9. Secundo vt controuerſi de Trin. contra distinctionem realem virtualem arguebam: Ad subeunda prædicata contradictoria de se realis distinctio requiritur: quare, si contradictoria realia formalia sint, realem formalem distinctionem requirunt: item ad aliam conceptum volitionis liberæ operanti requiritur realis physica actiuitas per hos: ergo pro modo & realis distinctionis, & defectibilitatis, & defectionis vnus permanente alio necessario, & pro modo actiuitatis realis ad illud esse defectibile, erit libertas vera, & realis: atqui, & distinctio volitionis liberæ à necessaria, atque ibi fundata illius defectibilitatis realis, insuper realis illius productio, ac voluntatis diuinæ actiuitas physica in illam, reales solum virtuales tantummodo sunt: ergo realis tantum virtualis, non autem realis formalis, & absolute talis libertas in scripturis expressa, Deo eiusque volitioni er-

E. GA
DARI
Ia

ga creaturas hac solutione datur ac defenditur. Tertiò
si ad veram realem; nec solum scitam ratione, activita-
tem physicam, & productionem, quæ ad exercitium li-
berum requiritur: sufficit realis virtualis actuitas, &
productio, ac per eam verificatur absolute aliud diu-
num ab alio diuino producti, evacuatur omnium Con-
ciliolorum, & Patrum argumentum ad distinctionem Pa-
tris à Filio conuincendum ex scriptura: in qua solum af-
fuerit alterum Patrem ac subinde generantem esse; al-
terum vero ab ipso genitum, & filium: & quantum in
creatis realis formalis actuitas, & physica productio ne-
cessaria sit ad Paternitatem, & filiationem: etiam in
creatis realis formalis actuitas, & physica productio re-
quiritur ad exercitium libertatis; & tamen absolute
sola realis virtuali per te arguatur, si hæc admitti
Triunitatis mysterium alio aliquo, *quæ sunt eadem mi-
tertio sunt eadem inter se desumpto*, liberaretur sola vir-
tualis reali personarum distinctione, & aliam ab aliis
profectione.

Quæritur mysterium Trinitatis, et si identitatem essentie cum tribus personaribus inter se difficiat continere, non tamen cum aliquo defectu illi, & quod absolute non esse possit atque ab ea separari: quod vni cum inexcitabile realis formalis distinctionis argumentum naturale, & euentissimum est: est hoc mysterium de adæquata identitate actuum liberorum Dei cum ipso, & volitione necessaria, eius cum infinitis liberis, & defectibilibus physice, & realiter formaliter actibus iuxta hanc solutionem admitti: quod non re ipsa verum, & conceptu atque intelligitua ipsa longè difficius estimò & cum actu absolute deficientibus realiter formaliter v. g. volitionibus diuinis creandi mundos alios, & res innumeratas, quæ creare nolit: quibus, iuxta hanc solutionem, realiter formaliter identificari defacto dicendus est Deus: cum tamen non minus ab eis diuisus, & realiter formaliter separatus Deus sit, quam ego ab istis, & aliis, quæ absolute non sunt, quibuscumque proinde nullatenus identificari, separatus sum, & diuisus: quibus nihil simile in mysterio Trinitatis contingit: etenim essentia absque personalitatibus: quibus realiter formaliter identificatur, et si ab eis realiter formaliter distinguatur, nullatenus aboluitur est. Vnde arguo quinto deficiente per impossibile personalitate Paris, quam realiter formaliter Deo, cuiusque esse identificare hies docet: nec Deus hic, vt modo est, nec essentia hæc tribus personalitatibus realiter formaliter identificata persisteret: atqui modo deficiunt innumere volitiones liberæ realiter formaliter identificatæ Deo, cuiusque essentia: ergo, nec Deus, cuiusque essentia eadem realiter formaliter est, quæ foret, si illæ volitiones liberæ adessent: ac, si volitio, seu volitiones liberæ creandi mundum, resque omnes in eo contentas, imò vel vna volitio creandi pulcem absolute defacto defecisset: vt absolute defecere potuit: idem Deus eademque realiter formaliter eius essentia absolute non foret: quare doctrina hac non solum realiter virtualiter, sed realiter formaliter defectibilis Deus, cuiusque essentia, ac defacto deficiens admittitur. Denique cum eisdem ac metaphysice vnius prædicati, & formalitatis indiuisibilis realis virtualis à se ipsa distinctio, & defectibilis esse assignatur, mente adhuc, necne queat, volitio libera distincta à necessaria, & defectibilis realiter virtualiter diuersa formaliter metaphysice à necessaria erit, ipique realiter virtualiter superaddita: id quod, præterquam quod infinitati simpliciter, & genere suo volitionis, & è conceptu suo omniamoris diuini, etiam metaphysice repugnat, infinitati physice, atque eminentie entitatis physice Dei, ob quam solam defendi hæc nostra, & communior sententia potest, aperte derogat: aliouique vno aliquo, & independenti à nostre mentis cognitione, & rationis fitione sensu, volitioni necessaria superaddit, et si illud fecundum quod esse dicar: quare in Caietani sententiam, à qua hi volunt abscedere, recidunt, vt Saur. vbi proxime aiebat, cum quo non possum non mirari Auctores huius non potuisse intelligere Deum ab hæc additione physica, & reali alicuius intrinseci potius vellet creaturas, quod nulli euidenti naturali principio, si talem à Deo aperte, aduersatur: potius autem identificare realiter cum aliquo defacto

& qua realiter possit carere, ab eoque separari, imò à quo defacto separetur.

6. Tertiò autem dicitur Herize cap. 6, actus Recurrit aiebat: volitionem necessariam Dei indifferentem esse, in actu primo consideratam, vt fit actus, seu volitio libera creandi mundum, vel ei opposita volitio, alterutrum vero harum ex suppositione, quod pro posteriori nature, fit debere necessario, & exercite existere; quin non existere ac deficere possit: alteram vero ex eius positione excluditur, reddi absolute non solum exclusam, sed impossibilem: liquidem diuinum quoduis prædicatum essentia sua necessario actu, & exercite existit, ac proinde ex eo, quod actu, & exercite non fit, non esse diuinum aliquid vere diuinum, sed chimera esse diuinum & impossibile, ac pure rationis figmentum: pro ipso conuincitur: quod fecus creatis volitionibus, quæ essentia sua acti, & exercite non sunt conueniunt: ad quæ proinde, tanquam ad actus secundos reales potest fieri actus primo realis indifferens potestas nolite voluntatis, & in actu secundo determinatio ad alterum extremum reale; quæ tamen absolute possibilis existendi aliter extremo opposito non auferatur, sicuti determinatio diuina illius indifferentia in actu primo considerate pro volitionem creandi mundum auferatur, atque huius absoluta existendi necessitas inducitur; abque prædicato tamen libertatis: quia ex suppositione determinationis in posteriori nature, & actu secundo est: quare volitionem creandi mundum verbi gratia cum præteritum indifferens, vt fit vel non fit non intelligitur vt aliquid determinatum: cum ab eare reali diuino, & ente rationis prædicatum: nihilque diuinum potest esse deficiente admittitur: cum autem determinate pro exercitum libertatis potest esse, diuinum, & indefectibile est: chimæria in primo solutio est. Admittit quippe pro illo in ipso indifferentia, & deficiabilitate prædicatum commune ente reali & rationis, entique positio, & negatio, seu negatio, necessaria, cuiusmodi est actus exclusus pro opposito, qui defecto ponitur: verbi gratia pro mundi volitionem: quare dicitur redditur nolito nullo absolute, & in se repugnans, & impossibilis: imò, & actus ipse, qui defecto ponitur ens rationis, & chimæra esse possit si non apponeretur in hac sententia: quæ sunt termini ipsius implicantes. Secundo ad liberum exercitum reale realitatem actus eius, quod fit per illum exercitum, requiritur quod ad alterum extremum de se impossibile, & chimæricum esse nequit. Tertiò indifferentia illa non est potestas physice, sed præcisionis prædicati communis ad differentias, quibus determinetur commune illud prædicatum ad speciem determinatam, vel indeterminate: quæ tota indifferentia potestatis logicæ, & rerum in operabilis, non autem potestatis physice rerum in operabilis; quæ ad prædicatum commune in sui contractione, & determinatione pro differentiam ad speciem vel indeterminatem exerceri nequit: Hoc quippe totum rationis sufficit, non physice potestatis, quod in prædicato illo communis fit: negotium, & exercitum est: Denique volitio, quæ de facto Deus est, prior indifferente potestati non esse Deus, sed chimæra & necessarium non esse, sed absoluta negatio necessaria, vt impossibilita reliqua, & volitio opposita pro volitionem exclusam, quæ modo est chimæra & impossibilis ac necessaria absolute negata, pro illo priori indifferentia potest absolute Deus esse, ergo aliquid modo habere, esseque Deus quod tunc nec deficit, nec habet, potestque de se esse, habereque Deus aliquid quod modo nec est nec habet: quare, & aliamque intrinsicè deficiibilis quæ determinatione supra efficitur, & volitionem necessariam suam, velle libere Deum esse Caicætan, & affectis impugnantis admittit. Mitto plura vt otiosa.

[illegible]

CERTAMEN IX.

Caetani, & Affectarum sententia rigide examinata & explosa.

1. **C**onfutati hæcenus nostræ sententiæ tuendæ modi eo tendebant ut volitionis ipsi Deo prorsus identificatæ adæquatè libertatem, absque alicuius intrinseci Deo, ab eoque vero aliquo sensu, defectibilis additione, quare & eius simul physicam, & dogmaticam indefectibilitatem, simplicitatem, incompositionem & unitatem componerent: id quod, ut vidimus, nullus ex eis modis assecutus est: sed neque allequibile iudicantur Caetani, eiusque ingeniosi satis in re hæc sectatores qui à constitutione libertatis per extrinsecam connotatam abhorrentes, & per Deo omnino intrinsecum designantes; nihilominus id, & contingens, & defectibile in Deo esse (quavis nonnullis vocibus, & explanationibus sententiæ suæ duritiem emolliant) absolute fatentur: igitur Caetani sententiæ huius primus Professor 1. p. q. 19. art. 2. §. *Adhuc est dicendum*, & §. *Ad hoc petest*, ac rursus 3. p. q. 1. art. 1. docet volitionem Dei liberam addere supra necessariam aliquid Deo intrinsecum distinctumque, & in se, & ab ipso defectibile, & separabile: id autem esse entitatem, & perfectionem non absolute, & simpliciter talem quæ necessarius Dei prædicatis conveniant, sed secundum quid, quod additum diminutus est, atque ipsa voce *liberè* significatur: explicat autem citato §. *Adhuc* additamentum hoc maioris extensionis, & extensius ac non intensius perfectionis nominibus. Fonfeca to n. 3. metaph. lib. 7. cap. 3. q. 1. sect. 5. audacia, & periculi Caetani sententiam accusans; tamen ipse, & volitiones liberas Dei, & inter se, & à necessariis distinctas virtute entitates, & extensiones quasdam seu determinaciones ad creatura obiecta Deo intrinsecas, & à Deo defectibiles & separabiles, vrpote liberas: ut extensionis, seu terminationis nominibus esse entitatem secundum quid, sicut Caetani denotaret: tamen, ut ab eo videretur discedere illo modo perfectiones esse, non satis consequenter, negat: quo ostendit se non ad sententiam distinctionis, & defectibilitatis realis virtualis solum volitionis libere Dei à necessaria impugnatum num. 4. & 5. accessisse, ut illa ipsius verba *virtute distinctas* sonare viderentur: siquidem virtualiter perfectiones esse fateretur, sed re quidem fugillato à se Caetano concordasse Salas 1. 2. tom. 1. q. 6. tract. 3. d. 1. sect. 8. postquam in suam sententiam §. 7. trahere plures conatur. Soatium etiam, ab ea cum primis abhorrentem, §. 7. Fonfeca, ac subinde re ipsa Caetano consentit: sicut, & Henriquez lib. ultimo de fine hominis cap. 3. num. 2. lit. A. Gloss. His similia recentiores alij docent. Primo: volitionem liberam Dei adæquatè intrinsecam Deo: item, quæ liberam formaliter, & terminatam ad creaturas nullam dicere perfectionem: esse, quæ talem, simpliciter indefectibilem, defectibilem tamen diminutè, sine diminuto defectu quodam existentie formalis suæ intrinsecæ, quæ in se, & ratione sui formaliter, & virtualiter existit, diminutaque, ac non simpliciter talis est, quia nullam affert perfectionem: quare neque eius defectus imperfectionem. Denique volitionem liberam à necessaria volitione, & entitate, cui realiter perfectissime identificatur, virtualiter tamen intrinsecè distingui. Multo subscript Recencior alter esse illud diminutum incompletum vocans, ac secundum quid à Deo ipso realiter distinctum ac defectibile; etiam absolute, & simpliciter identificatam.

2. Hi sane omnes Caetano in re præsentem consentiunt, etsi aliis, & aliis quilibet vocibus interdum utatur: id vero, quo ab ipso differunt de perfectione, quam contra illum volitioni libere, quæ tali prorsus negant, & quo in tuto se à difficultatibus contra intrinsecam adæquate volitionis libere constitutionem (neque ipsi solum sed & ipse Ruiz noster d. 1. 3. citata quam totam ideo

M contra

volitio: cuius si adesset existentia adæquate volitio etiam existeret: id quod statuta possibilitate duplici adæquate existentie rei eiusdem manifestum est, eius autem possibilitas suadetur primo: quia eiusdem rei duplex adæquata productio, duplexque substantia est possibilitas: à quo ad duplicem rei eiusdem adæquatam existentiam si hæc ab essentia rei realiter diversa sit, consequentia tenet: secundo, quia eiusdem rei duplex datur carentia (verbi gratia eiusdem visus alia carentia in lapide, & quæ negatio, alia in animali quæ privatio est) ergo, & duplex existentia rei eiusdem dari potest. Tercio: quia quoties aliqua res aliud non determinat ad sui existentiam, & constitutionem requirit, sed vagæ, hoc, vel illud, ut corpora locum hunc, vel illum & figura artificialis hanc vel illam materiam, & visio oculum dextrum, vel sinistram & hic numero Deus substantie acceptus, hanc, vel illam personam, quantitas ea requisita ad constitutionem rei diversa sunt, & variantur, res ipsa, eademque, etiam numerice, persistat verbi gratia idem Deus in Patre, qui & in Filio: ita ergo: cum volitio libera (verbi gratia creandi mundum inquantum) vel sui, vel nolitionis aduersæ existentia distinctionem existentie autem existentia persistat, atque cum libertate ipsius, ac Dei in ipsa concipienda eius indefectibilitas constabit. Sed contra Primo: quia iam existentia ipsa Deo quidem intrinsecas, & identificatas volitionis, & nolitionis defectibiles absolute, atque alteram nolitionis creandi mundum defectu absolute deficientem adduntur: quod tota hæc cogitationis fabrica, & machinamento vitare Recenciores isti conantur. Secundo, loquendo de constituto intrinsecò, & esse, suæ existentie intrinsecæ rei, implicat in terminis cum eius diversitate, & variatione rem tandem persistere: id quod vel Recenciores ipsi vident, dum ad hæc doctrinam confirmant ad distinctionem realem essentia ab existentia rem (quam alias cum nolitis omnibus auerantur) reuertuntur.

3. Næne exempla aliqua de requisito aliquo constituto intrinsecò (quod vagum esse in terminis implicat) rei eiusdem physicæ existentie actu, imò, & physicæ possibilitatis: vagitas enim nostrum vocum, terminorum, & conceptuum est non physicæ entitatis, & existentie: imò ne metaphysicæ essentia rerum, suæ specificæ, suæ individualis, quæ determinatæ solum esse possunt, ac debent. Alioquin dicto: me distinctum, vel intrinsecam existentia, & differentia individuali mea, vel Petri distinctum, ac vagè posse vel metaphysicè, vel physicè eundem consistere: aut speciem hominis distinctum, & vagè, ac indifferenter per differentiam rationalem, vel irrationalis seu bruti. Deus quidem substantiæ acceptus in Patre, & in Filio idem est: quia rectum, ita accepti nominis Deus, Deitas eadem est: sed iam in ista acceptione eius vocis nolite concipiendi, & significandi modus intercedit, qui vagæ suppositioni personalitatis in obliquo significatæ locum facit. Si verò adiective eam vocem usurpes, pro persona habente Deitatem, seu integre totum, quod in Patre verbi gratia est, designans voce hic Deus, & tamen esset hunc eundem Deum esse, qui variata persona in Filio integre, & secundum totum quod in Filio est, personam hereticè confundes, ut re autem, & nostro concipiendi modo, & significandi secluso Deus suæ hic Deus est ex quo paritas ad volitionem Dei liberam ut res ipsa est peti posset, ac deberet) non distinctum personas hanc, vel illam respicit, sed coniunctum tres omnes, & necas claudit, neque, ut res ipsa est variata, sed neque non intellecta aliqua concipi potest. Denique his omnibus datis, & aliis pluribus omissis, illud mirabile, ac mille contradictionibus in hac conitatione plenum est vnum actum contrarium, & efficax non solum ad sui contrarii præsentiam non disparere, ac deficere: sed eadem ipsius existentia simul existere.